

Hvad er BAPTISTER?

En introduktion til Baptistkirken i Danmark

Baptist Kirken

Hvad er baptister for nogle?

Der findes over 100 millioner baptister i verden. I Danmark findes omkring 5.000 baptister fordelt på over 50 lokale menigheder.

Kort sagt er baptister kristne: Mennesker, der tror på den treenige Gud – Fader, Søn og Helligånd. Vi lægger særlig vægt på den enkeltes trosfrihed og at troen tager udgangspunkt i, hvad Jesus sagde og gjorde. Som baptister døber vi kun mennesker, der selv vælger at lade sig døbe. Som frikirke er vi uafhængige af staten.

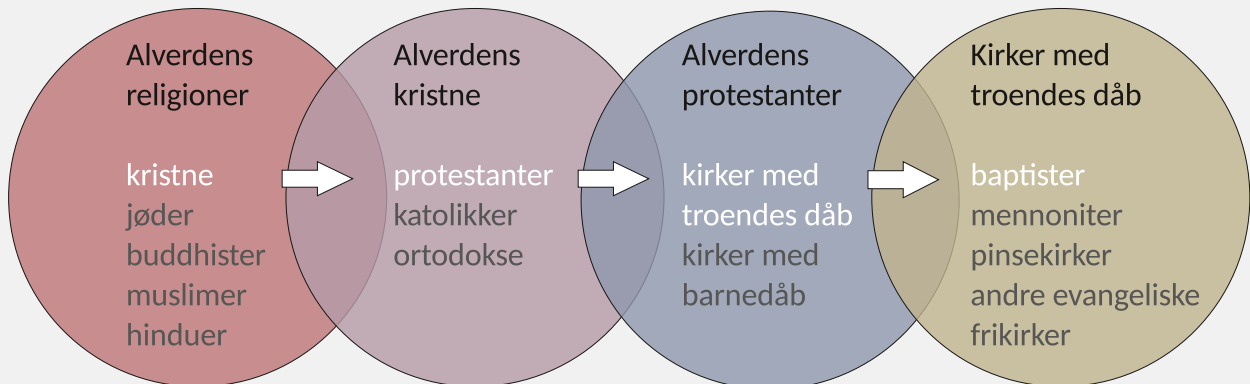
Baptisterne regnes for et af verdens største kirkesamfund. I Danmark er baptistkirken landets ældste frikirke, stiftet i København i 1839, 10 år før Grundloven sikrede religionsfrihed i Danmark. Baptistkirken hører, ligesom Den danske Folkekirke, til de protestantiske kirker. I verden findes mere end 100 millioner baptister, heraf er 49 mio. tilknyttet Baptisternes Verdens Alliance, fordelt på 126 forskellige lande. I Danmark er der

cirka 5.000 medlemmer fordelt på 53 menigheder. Men på trods af, at vi her i landet virker ubetydelige, er det altså en stor bevægelse, som den lille baptistkirke i Danmark er en del af.

Baptister er ikke ens – hverken ude i verden eller i Danmark. Men vi har nogle fælles værdier, opfattelser og måder at gøre tingene på. Det fortæller vi mere om i denne folder. Artiklerne er skrevet af mange forskellige personer og afspejler dermed noget vigtigt for baptister: At alle har et ord at skulle have sagt.

Vi håber, du finder svar på dine spørgsmål. Hvis ikke, kan du læse mere på baptistkirken.dk, ligesom du naturligvis altid er velkommen til at besøge en baptistkirke i nærheden af, hvor du bor.

God fornøjelse med læsningen!

**Det
begynder
og ender med
Jesus**

Hvor skal man begynde, og hvor skal man ende, når man taler om den kristne tro? Baptister begynder som regel med Jesus – med dét, han sagde og gjorde, med hans død på korset og opstandelsen fra de døde.

Baptister tror ikke »noget andet« om Jesus end det, andre kristne gør, men vi lægger stor vægt på, at troen altid må tage udgangspunkt i, hvad Jesus sagde og gjorde.

Vi tror, at vi hører Guds egen stemme i Jesus' ord.

Vi tror, at Jesus viser os, hvem Gud er.

Vi tror, at Jesus er menneskets eneste redning.

Vi tror, at Jesus viser os, hvordan vi skal leve.

Vi tror, at der er håb for verden, fordi Jesus blev oprejst fra de døde.

Det centrale spørgsmål

De fleste, hvis ikke alle kristne, vil sige ja til alt dette. Men for baptister er det vigtigste spørgsmål egentlig ikke, om vi »tror« på alt dette om Jesus og Gud – sådan i ren intellektuel eller følelsesmæssig forstand – men om vi er villige til at være »lærlinge« eller disciple af Jesus.

Det første Jesus gjorde, da han begyndte sit arbejde, var nemlig at vælge nogle lærlinge – eller disciple, som de kaldes i Bibelen. De gik sammen med ham og lærte af ham. Han lærte dem at tilgive og at elske deres næste såvel som deres fjende. Han viste dem, at det kan være nødvendigt at lide for sandheden.

Efter sin opstandelse sagde Jesus til dem, der havde fulgt ham, at de skulle udbrede hans bevægelse til hele verden: »Gå ud og gør alle folkeslag til mine disciple«¹, dvs. gør dem til mennesker, der er i lære hos Jesus!

¹ Se Mattæusevangeliet kap. 28, vers 16-20.

*» Jeg er vejen, sandheden og livet.
Ingen kommer til Faderen uden ved mig.«*

– JESUS IFØLGE JOHANNES-EVANGELIET 14,6

Jesus' disciple

At være kristen er derfor først og sidst et spørgsmål om at være Jesus' discipel. Man kan definere en discipel som en, der efterstræber at leve som Jesus har lært os, og som lærer andre at gøre det samme. For baptister er der to ting, der hænger uløseligt sammen: Gud er blevet menneske i Jesus for at frelse os, og Jesus er kommet for at vise os, hvordan vi kan være Guds børn ved at tro på og følge ham. Det betyder, at for baptister er det at være »kristen« mere end blot at være »tilhænger af kristendommen« eller at tilhøre en »kristen kultur« – det er at »tro og følge Jesus«.

Dåben

Baptister praktiserer dåben på en anden måde end Folkekirken. Dåben i en baptistkirke sker ved fuld neddykkelse som tegn på vores død og opstandelse med Jesus. Vi knytter også dåben sammen med at blive Jesus' discipel. Da Jesus sendte sine disciple ud, sagde han, at de skulle gøre mennesker til hans disciple, idet de døbte dem og lærte dem at holde alt det, han havde befalet dem. Derfor er dåben den handling, hvor vores liv knyttes sammen med Jesus som den Herre, vi tror på, følger efter og søger at være lydige imod. Og dåben knytter os på samme tid sammen i et fællesskab med andre, der følger ham – det vil sige den kristne menighed.

Det er den forståelse af kristendommen, der ligger til grund for baptisters tro – og som altid er udfordringen. For det er væsentligt lettere, når man kun snakker om troen, end når den skal leves ud i virkeligheden!

Forskelle kort fortalt

Mange spørger om forskellen på baptister og folkekirken. Der er langt flere ligheder end forskelle, men de to væsentligste forskelle på Baptistkirken og Den danske Folkekirke er:

1) Baptistkirken er en frikirke og derfor ikke tilknyttet staten

Hver menighed er en selvstændig enhed, både økonomisk og beslutningsmæssigt. Det betyder, at vi kun har de penge, som vi selv kan skaffe, og at vi selv kan bestemme, hvordan pengene skal forvaltes.

2) Baptistkirken praktiserer bekendelsesdåb

Vi døber ikke vores børn som små, men enhver som tror på Jesus som Guds søn og verdens herre og frelser kan blive døbt. Mange baptistmenigheder optager også mennesker, der er barnedøbte, men ikke ønsker at blive døbt med bekendelsesdåb. Nogle har åbent medlemskab, hvor der slet ikke kræves dåb.

Den danske Folkekirke

4 millioner medlemmer, inkl. børn

Bibelen og historiske bekendelsesskrifter

Barnedåb ved døbefont

Højmesse efter ritualbog

Delvist topstyret (kirkeminister, biskopper) og delvist medlemsstyret (menighedsråd)

Kirkelige handlinger varetages af lønnede medarbejdere

Kirkeskat samt statstilskud

Baptistkirken i Danmark

Ca. 5.000 døbte medlemmer samt børn og unge

Bibelen alene danner trosgrundlag (side 8)

Troendes dåb med fuld neddykning

Frit valg af liturgi og gudstjenesteform (side 9)

Medlemsstyrede, selvstændige menigheder (side 17)

Oftest er kun præsten lønnet, ellers frivillige

Frivillige bidrag samt skattefradrag

Det bliver vi tit spurgt om

Hvad betyder baptist?

Det kommer af det græske »baptizô«, der betyder »neddykke i vand« eller »døbe«. Oprindeligt blev det brugt som et øgenavn. Det blev sagt, fordi baptister døber ved fuld neddykning.

Hvorfor er I ikke som os?

Det spørgsmål møder vi tit, underforstået, hvorfor er folkekirken ikke god nok? I virkeligheden kunne baptister med rette spørge folkekirken: Hvorfor er I ikke som os? Der er nemlig flere baptister i verden end lutherske kristne. Det handler ikke om, hvorfor nogen er anderledes, men at der er ting i kristendommen, vi ser forskelligt på.

Er Baptistkirken en sekt?

Nej. Baptistkirken er et anerkendt trossamfund. Der er ikke medlemskontrol eller manipulerende ledelse. Enhver kan frit leve, som hun eller han vil, eller forlade kirken, hvis det er det, der ønskes.

Hvis du ikke er døbt som barn, hvordan har du så fået et navn?

Både i baptistkirken og i folkekirken får barnet sit navn, før det døbes eller barnevelsignes.

Hvordan bliver man medlem?

Man bliver oftest optaget som medlem ved dåb i forbindelse med en guds-

teneste. Her fortæller man kort om sin tro og kan blive optaget, hvis man tror på Jesus som sin frelser og vil følge det, han siger. Der er ikke nogen nedre alder. Det handler om, at man har taget et valg om at ville være en discipel af Jesus.

Hvad kræves der af medlemmer?

Der er ikke krav til medlemmernes økonomi. Ingen kirkeskat eller fastsat kontingent. Der er heller ikke krav om, hvor meget tid man skal bruge eller hvor meget, man skal deltage i gudstjenesterne. Men da man selv har valgt kirken til, er der ofte en stor villighed til at give penge og tid. Baptistkirker er afhængige af frivillige, fordi der er få lønnede medarbejdere.

Hvilken uddannelse skal præsterne have?

Hver menighed vælger selv sin præst. Ofte vil præsten have en teologisk uddannelse. Det kan være en bachelor i teologi eller den samme teologiske uddannelse på universitetet, som folkekirkens præster har. Menigheden bestemmer eventuelle krav. Nogle har studeret i udlandet.

Må alle deltage i gudstjenesten?

Ja! Alle arrangementer er åbne for alle, og alle er velkomne.

»Hvorfor er I ikke som os?«

Kort om baptister

Bibelen

Baptister tillægger Bibelen afgørende værdi. Bibelen er vores rettesnor, som vi læser og tolker i lyset af Jesus. Vi har ingen trosbekendelser eller stifter, som tillæg til Bibelen.

Autonomi i den lokale kirke. Den enkelte menighed er selvstyrende. Landsledelsen og andre menigheder har ingen beslutningsmyndighed over den enkelte menighed. Alle beslutninger tages lokalt.

Personligt bibelstudie

Alle kan studere og udlægge Bibelen, prædike, bede for andre og tilbede Gud.

Tro og efterfølgelse

Baptister tror på den samme Gud som alle andre kristne. Vi lægger særligt vægt på, at troen skal leves ud i hverdagen. Jesus skal både tros og efterfølges.

Individuel trosfrihed

Baptister kæmper for den enkeltes trosfrihed.

Skel mellem stat og kirke

En af baptisternes mærkesager er ånds- og trosfrihed. Vi går derfor ind for en adskillelse af kirke og stat.

Tro praksisser - dåb og nadver. Baptister praktiserer som de fleste andre kristne dåb og nadver, som er Guds forkyndte ord i fast og synlig form.

En menighed af troende

Man bliver medlem af en baptistmenighed ved selv aktivt at vælge det. Efter at have aflagt sin bekendelse af Jesus som frelser og herre - normalt i forbindelse med dåb - bliver man optaget og budt velkommen.

Reelt medlemsdemokrati

I baptistmenigheder tages større beslutninger på menighedsmøder, hvor alle medlemmer har stemmeret.

Baptister og Bibelen

Kristne er enige om, at Bibelen er vores »grundbog«. Alligevel tolkes den ikke ens af alle kristne. Det er en af årsagerne til, at der findes forskellige kirkeretninger.

Baptister betragter det at læse Bibelen som en helt central del af at være en kristen. Alle kan læse og tolke Bibelen. Baptister lægger vægt på, at Bibelens ord skal forkyndes i kirken, men mindst ligeså vigtigt er det, at vi taler med hinanden om det, vi læser, og hjælper hinanden til at forstå og praktisere det. Selvom baptistpræster i dag ofte har teologisk uddannelse, er det hverken præsten eller nogen anden, der bestemmer, hvordan Bibelen udlægges.

De fleste kirker i verden har tillæg til Bibelen. Folkekirken har fem bekendelsesskrifter, der over tid strækker sig fra oldkirken til reformationen. Baptistkirken i Danmark har ingen af den slags skrifter eller bekendelser, for vi mener, at enhver ny generation af kristne bør læse og tolke Bibelen i deres tid.

Det kan være udfordrende ikke at have en rettesnor for tolkningen og forståelsen af Bibelen. Baptister forstår derfor gerne Bibelen i lyset af Jesus. Når noget står uklart, fx fordi sammenhængen, teksten er skrevet i, er uklar, bør vi altså tolke det »uklare« i lyset af det »klare«. Det klare er Jesus' liv, død og opstandelse, der entydigt fortæller om Guds kærlighed til mennesker, om Guds rige, tilgivelse, barmhjertighed, retfærdighed og håb.

I sidste ende mener baptister, at det er vigtigere at efterleve, hvad Jesus sagde og gjorde end kun at forstå det med sin forstand. Det vigtigste er ikke at vide en masse om Bibelen eller kristendommen, men at vi lever som Jesus' læringe, går i hans fodspor og møder mennesker med kærlighed, hjælper den, der trænger, tilgiver vores næste og handler retfærdigt.

Til gudstjeneste hos baptisterne

Søndagens gudstjeneste er en central del af livet i alle kristne kirkesamfund. Det gælder også for baptister. Som regel vil gudstjenesten i en baptistkirke være mindre formel end i folkekirken. Præsten, der kan være kvinde såvel som mand, bærer i de fleste tilfælde almindeligt tøj.

De forskellige dele af gudstjenesten er også kendt fra andre kirker. Man synger, beder, læser fra Bibelen og lytter til en prædiken. Der kan også være dåb og nadver. Formen kan variere meget fra kirke til kirke, for der er ikke én bestemt måde, baptistkirker skal holde gudstjeneste på. Der er frihed for hver menighed.

Mange baptistkirker lægger stor vægt på sang og musik i gudstjenesten. Der vil ofte medvirke kor, fx gospelkor. De fleste steder synger man både klassiske salmer og moderne, rytmiske sange. Nogle steder bruges der orgler, andre steder fx klaver – eller et band ledsager sangene.

Der vil ofte være mange medvirkende ved gudstjenesten. Mange steder vil der være en, der leder gudstjenesten, mens præstens opgave er at prædike. Der kan være andre, der beder en bøn, læser en bibeltekst eller deler en erfaring.

Som regel fejrer baptister gudstjeneste søndag formiddag. Søndagsgudstjenesten kan også være en familiegudstjeneste. Der kan også holdes gudstjenester på andre tidspunkter, for eksempel gudstjeneste for børn og unge, eller stille- eller gospelgudstjeneste.

Alle er naturligvis altid velkomne, baptist eller ej.

»Alle er velkomne, baptist eller ej.«

Guds folk på vej

Bibelen indeholder en grundfortælling om at være »Guds folk«. Kirken er et folk på vej med Gud. Kun i tillid til Gud kan vi sammen finde den frihed, som Gud har tiltænkt os.

Kirken kan sammenlignes med et rejsefølge. I fællesskab med alle andre kristne ser vi frem til de dødes opstandelse og den kommende verdens liv. Kirken er et fællesskab af mennesker på vej mod samme mål, vejledt af Helligånden. Der kan være forskellige meninger om ruten frem mod målet, men aldrig uenighed om målet! Målet er Guds rige – at vi bliver mennesker, der lever i overensstemmelse med den kærlighed, fred og forsoning, der gælder, hvor Jesus er herre. Samtidig skal kirken være et fællesskab, hvor enhver kan slå følge, uanset hvor man selv er på livets og troens vej. Ingen har ret til at bestemme over andres tro. Baptister vægter samvittighedsfrihed højt. Derfor må vi forvente indbyrdes forskelle, hvad angår tro og praksis. Men vi er fælles om målet, når vi er ét i Jesus.

Alle har en opgave

I dag anser mange baptister alle døbte for at være ordinerede til tjeneste i kraft af dåben. Ethvert menighedsmedlem er kaldet til at tjene Jesus med de talenter og gaver, vi har fået. Enhver kristen er kaldet til at vidne om Guds kærlighed i sit daglige liv.

Alle har en opgave – men ikke den samme. Nogle er gode til at synge, andre til at prædike eller at skrive,

mens nogle engagerer sig i socialt arbejde eller tjener Gud praktisk eller kunstnerisk med deres hænder.

Personlig tro

Baptister taler nogle gange om »personlig tro«. Baptister lægger vægt på, at alle kristne gennem Helligånden har et personligt forhold til Gud. Helligånden gør os i stand til at forstå, hvad Jesus har at sige os, så vi handler derefter. Tro kan ikke arves. Hver generation og hvert enkelt menneske må personligt bekende sin tro på Jesus. Vi kan have forældre eller andre kristne som rollemønstre. Men på et tidspunkt må vi selv tage stilling og modnes i den personlige tro.

Personlig tro er noget andet end privat tro. Når vi siger, at troen er privat, er det ofte, fordi vi er blufærdige og ikke føler os »troende nok«. Jesus siger, at vi blot skal have tro som et sennepsfrø, og det er altså ikke ret stort! Personlig tro vokser ved at blive delt og ved, at vi sætter ord på det, vi tror – og også deler vores tvivl med andre.

»For hvis du med din mund bekender, at Jesus er Herre, og i dit hjerte tror, at Gud har oprejst ham fra de døde, skal du frelses.«

– ROMERBREVET 10,9

Fra buddhist til baptist

Sambuh Langle voksede op i Burma. Selvom hans forældre var kristne – baptister – satte de ham som seks-årig i en buddhistisk skole og senere i et buddhistisk kloster, fordi han dér ville få den bedste uddannelse.

Af Sambuh Langle

Efter otte år i kloster kom jeg hjem som buddhist, men min mor bad hele tiden for, at jeg måtte blive kristen. Kort efter – i 2003 – måtte min far flygte, fordi han havde gjort oprør mod styret i Burma. Jeg var den ældste af seks søskende og måtte tage ansvar. En dag bad jeg: Gud, hvis du eksisterer, vil jeg gerne væk herfra, og jeg vil gerne have min far tilbage.

Kort efter ringede min far, der i Malaysia var blevet FN-kvoteflygtning. Han fortalte, at han var kommet til Danmark – og nu skulle vi søskende og vores mor herop. Vi flygtede til fods igennem Burma og Thailand – en rejse, der tager en time med fly, tog 14 dage til fods. Vi gik om natten og sov i skjul om dagen. Jeg bar min yngste søster på seks år det meste af turen. Vel ankommet til Malaysia gik der kun tre dage, før jeg og min ældste lillesøster blev arresteret, fordi vi ikke havde opholdstilladelse. Selvom vi kun var 13 og 15 år gamle, kom vi i et overbefolket voksenfængsel – Mandisan i kvindeafdelingen, jeg i mandefdelingen. Vi skulle klare os på syv kiks om dagen, og vi fik kun lov til at mødes én gang om ugen. Her fortalte Mandisan, at hun var sulten, så jeg gemte de fleste af mine kiks til hende.

Jeg havde fået en bibel med i fængslet og sad en dag og læste i den.

Første gang jeg gjorde det, kom tre mænd hen til mig, og jeg blev ret bange. Men de ville bare vide, hvad jeg lavede, og næste dag var vi 30, der bad, og efter tre dage var vi 70 kristne, der bad sammen. Fra da af vidste jeg, at jeg skulle fortælle mennesker om Jesus – og lige siden har min tro været stærk.

To gange kom jeg i fængsel, før vi alle blev sat på et fly og blev genforenet med vores far på Bornholm. Her kom vi helt naturligt i baptistkirken og fik en kontaktfamilie, som har hjulpet os meget. Jeg og mine søskende har på skift været på Skovbo Efterskole. Jeg har haft et ophold på Apostolsk Højskole i Kolding og efterfølgende har jeg gennemført 3K-uddannelsen (Kristendom, Kultur og Kommunikation) i Aarhus. Nu er jeg tilbage på Bornholm, hvor jeg er gået i lære hos min præst i Baptistkirken Bornholm i Rønne.

Guds forspring – gennem hele livet

Mennesker er elsket af Gud fra første åndedrag og lige til det sidste – og endda efter det.

Barnevelsignelse

Ligesom Jesus velsignede børnene, praktiserer baptistmenigheder »barnevelsignelse«. Når baptister velsigner spædbørn i stedet for at døbe dem, forandrer det ikke barnets status hos Gud. Det markerer, at barnet er en del af Guds folk, menigheden. Her er der altså forskel på baptister og Folkekirken, hvor den officielle lære er, at barnet skal døbes for at blive Guds barn. Barnevelsignelse finder sted i en gudstjeneste, hvor vi beder om Guds velsignelse over den nyfødte. I barnevelsignelsen samles kirkefamilien omkring barnet og placerer det lige der, hvor det hele tiden har hørt til, midt i Guds kærlighed. Der takkes for den nyfødte, der bedes for forældrene, der skal opdrage barnet, og for menig-

heden, hvor barnet vokser op, at den også vil omslutte det med kærlighed. Præsten lægger hånden på barnet og beder Gud beskytte det og velsigne det. Forældrene opfordres til at tage deres barn med til gudstjeneste og også tale om troen derhjemme.

Spejderkredse og børne- og ungdomsklubber

Selvom det er de færreste børn og unge, der er medlemmer af baptistmenigheder, så er de en stor og aktiv del af de lokale menigheders liv. Rundt omkring i de forskellige baptistmenigheder er børne- og ungdomsarbejdet meget forskelligt. Nogle har børnekirke i forbindelse med gudstjenesten, hvor børnene igennem leg og kreativitet bliver klogere på, hvad alt det med Gud er. Andre steder laves gudstjenester, hvor børn eller unge er i fokus. Nogle menigheder har børne- og teenageklub, spejderkreds eller børnekor.

Baptisternes Børne- og Ungdomsforbund (BBU) har ca. 1200 medlemmer fordelt på ca. 21 lokale børneklubber, søndagsskoler, væresteder, teenage- og ungdomsgrupper og gospelkor.

Danske Baptisters Spejderkorps (DBS) har ca. 1000 spejdere fordelt på 22 spejderkredse.

Generelt kan det siges, at børne- og ungdomsarbejdet i baptistkirken er foreningsorganiseret med ugentlige eller månedlige lokale samlinger. Her lærer børn og unge gennem leg, samtale og fællesskab om tro, Gud og det at være menneske. Mange af disse foreninger er organiseret i to landsorganisationer: Danske Baptisters Spejderkorps (DBS) og Baptisternes Børne- og Ungdomsforbund (BBU), som hver især styrker og udvikler det børne- og ungdomsarbejde, der udgår fra de lokale menigheder.

Kristendomsklasse

Et af de områder, hvor baptistkirken har fået inspiration fra folkekirken, er kristendomsklassen. Et forløb som mange steder løber parallelt i de samme år, hvor klassekammeraterne går til konfirmationsforberedelse.

Kristendomsklassen har udviklet sig de senere år. Hvor det tidligere var de enkelte menigheder, der selv stod for det med klassisk klasseundervisning, er der nu mange steder regionale samlinger over et døgn, hvor de unge lærer andre jævnaldrende at kende på tværs af menighederne. Kristendomsklassens formål er at præsentere de unge for alt det, der

handler om Gud, Bibelen og menighed, og bygge bro imellem de unges liv og Evangeliet. Igennem forløbet dykker man ned i en lang række af de store temaer, som kristendommen berører. Hvem er Gud? Hvorfor findes der ondskab? Hvem er jeg? Hvad er Bibelen, og hvad kan den bruges til?

Førhen kulminerede kristendomsklassen ofte i dåb for de unge. Efter et års undervisning afsluttede forløbet med en dåbsgudstjeneste. I dag er billedet mere broget, og færre bliver døbt som afslutning på kristendomsklassen. I stedet fejrer man de unges afslutning på forløbet ved en festgudstjeneste.

Dåb til tjeneste

Der er ikke to mennesker, der har samme vej i troen. Nogle beslutter at blive døbt tidligt, fordi de er vokset op med troen på Jesus. Andre får en erfaring af at vende tilbage til Guds favn, mens andre igen begynder at tro sent i livet og bliver ældre, inden de døbes. Uanset alder gælder det samme: I dåben vedkender vi os, at vi ikke kan leve uden Gud – og vi bekender, at vi ønsker at leve, som Jesus lærte os.

Når dåben har fundet sted, bliver der bedt en bøn for den nydøbte, mens præsten og andre lægger hænderne på ham eller hende. Dåben er både Guds omfavelse af os og vores indvielse til at tjene Gud som hans disciple. Bønnen handler derfor om, at Gud må give sin Helligånd og udruste den døbte, så hun eller han trofast kan tjene Jesus.

Vielse

Baptistkirken i Danmark er et anerkendt trossamfund. Baptistpræster kan derfor få bemyndigelse til at vie medlemmer med juridisk gyldighed. Selve ritualet ligner ofte det, der benyttes i folkekirken. Vielsen kan også finde sted på rådhuset med efterfølgende velsignelse i kirken.

Begravelse og bisættelse

Begravelser og bisættelser kan foretages af baptistpræster ud fra baptistkirkerne. Alle kan begrave. Baptisterne har ikke deres egne kirkegårde, men benytter de almindelige kirkegårde, som er tilknyttet folkekirkerne eller kommunerne.

Baptister i kamp

1525 De første døbere lader sig døbe i Zürich, Schweiz.

1609 Den første engelske baptistmenighed stiftes i Amsterdam af John Smyth og Thomas Helwys.

1639 Den første stat med fuld trosfrihed, Rhode Island, stiftes af baptisten Roger Williams.

1793 Engelske William Carey påbegynder et omfattende missionsarbejde i Indien, støttet af den danske konge.

1834 Den første tyske baptistmenighed stiftes i Hamborg under ledelse af J.G. Oncken.

1839 De første danske baptister døbes i København. Ved egne bibelstudier var de kommet frem til, at dåben i Ny Testamente er troendes dåb. I mødet med tyske baptister stiftes den første danske baptistmenighed.

1947 Baptisternes verdenskongres afholdes i København med deltagelse af tusindvis af baptister fra hele verden.

1952 Danske baptister opnår anerkendelse som trossamfund.

1963 Den amerikanske borgerrettighedsforkæmper, baptistpræsten Martin Luther King Jr., holder sin berømte tale »I have a dream!« i Washington.

2001 Det danske Baptistsamfund skifter navn til Baptistkirken i Danmark.

De første døbere blev forfulgt og mange brændt eller duknede. Illustration fra Martyrspejlet. Anneken Hendriks brændes på bålet i Amsterdam, 1571.

Danske baptister er en »hjemmegroet« bevægelse. Men bevægelsen har rødder hos både engelske og tyske baptister samt reformationstidens radikale, døberne.

Sandheden er udødelig

Under reformationen i 1520'erne opstod en række nye, radikale kirkesamfund, der brød med alliancen mellem kirken og statsmagten. Reformationstidens radikale lagde ofte vægt på tros- og samvittighedsfrihed samt den troendes frivillige efterfølgelse af Kristus.

Da »døberne« lod sig døbe med bekendelsesdåben, blev de forfulgt af andre kristne i samtiden. Men de fastholdt den sandhed, de havde fundet, helt ind i døden. Nogle blev druknet, andre hængt, når de trådte ud af de daværende kirker og dannede deres egne frie menigheder.

Da en af døbernes ledere, Balthasar Hübmaier, blev brændt på bålet i Wien i 1528, lød hans sidste ord: »Sandheden er udødelig!«. Selvom mange af reformationstidens døbere blev dræbt, levede bevægelsen videre blandt hollandske mennonitter, som hedder sådan efter stifteren Menno Simons (1496-1561).

De første baptister

De første engelske baptistmenigheder opstod i Amsterdam først i 1600-tallet, da John Smyth og Thomas Helwys brød med den engelske kirke under inspiration fra hollandske mennonitter. Siden opstod flere baptistmenigheder i London.

Kampen for fuld tros- og samvittighedsfrihed mandede første gang ud i politiske realiteter, da den engelske baptist Roger Williams i 1639 stiftede staten Rhode Island. Williams slog fast, at påtvungen religiøs uniformitet betyder en sammenblanding af det civile og det religiøse, som strider imod såvel kristendommen som borgerlige principper.

Balthasar Hübmaier (ca. 1480-1528)

På kant med loven

De første danske baptistmenigheder opstod i 1800-tallet som en del af den religiøse og sociale vækkelse, der også skabte grundtvigianere og Indre Mission. Den første menighed blev stiftet i 1839. Dermed brød de første danske baptister dansk lov.

En kold morgen i oktober 1839 gik en lille flok mennesker udenfor København. Her døbte en tysk baptist, J.G. Oncken, der ulovligt var i landet, de første danske baptister. Dåben fandt sted, hvor Lersøparken findes i dag. Med deres dåb satte baptisterne sig udenfor statskirken og det danske samfund.

Bag tremmer for friheden

Sydsjællandske P.C. Mønster blev den første, der i 1840 ansøgte myndighederne om »Fuld Religionsfrihed for Danmark«, men Sjællands biskop ville ikke drøfte sådanne »ubetydelige sager«!. Det lykkedes dog at sikre

religionsfriheden med grundlovens indførsel i 1849, men indtil da blev baptisterne forfulgt. Baptisternes ledere blev sat i fængsel på vand og brød. Deres nyfødte børn, der »henlå udøbte«, som det hed, blev døbt med tvang, når politi og præst mødte op.

P.C. Mønster, blev fængslet fem gange, tilsammen i to år. Hver gang han kom ud, begyndte han forfra med at prædike og kæmpe for frihed og ret.

P.C. MØNSTER (1797-1870) rangerer på linje med Grundtvig som bannerfører for religionsfriheden i Danmark. Efter seks års dannelsesrejse i Europa efter sin uddannelse som gravør blev han fra 1830 en af lederne i vækkelsen på Sydvestsjælland. Fra 1835 gik han i kirke hos Grundtvig, men indså, at deres bibel- og dåbssyn var forskellige. Mønster kom ved egne bibelstudier frem til, at dåben kun bør foretages på »frivilligt forlangende«. Efter sin dåb i 1839 blev han baptisternes missionær i hele landet. Hans menighed i København blev dog ramt af konflikter. Han døde som medlem af Folkekirken.

Han gik fallit, da politiet solgte hans ejendele på auktion.

Baptisterne i Danmark sluttede forbindelser til tyske baptister, da den dansk-tyske baptistpioner Julius Købner kom til landet. Danske baptister havde i mange år tæt tilknytning til tyske og engelske baptister, dog ikke uden konflikter. Efterhånden blev danske baptister et selvstændigt kirkesamfund med sit eget præg.

JULIUS KØBNER (1806-1884) voksede op i en jødisk familie i Odense, men stiftede i Hamborg bekendtskab med baptisten J.G. Oncken. Købner blev siden en vigtig missionær og forkæmper for trosfrihed i Danmark og Tyskland. Hans »Manifest til det tyske folk om den frie urkristendom« fra 1848 var et kald til redelighed: At enhver skal kunne stå ved, hvad han eller hun tror på. Derfor bør der være udstrakt trosfrihed i samfund og kirke.

Mindesten, lagt af danske baptistpejdere for de første danske baptister, der i 1839 lod sig døbe i Lersøen (nu Lersøparken) i København.

» Kirken grundlov «

Jesús forklarede ved flere lejligheder sine discipule, at de skulle tjene hinanden i stedet for at herske over hinanden. Det princip beskrev den dansk-tyske baptistpioner Julius Købner som »kirkens grundlov«. Det forstår baptister sådan, at kirken skal være et ligeværdigt fællesskab, hvor alle medlemmer så vidt muligt har medbestemmelse. Ligeværd og frihed er kerneværdier for baptister. Baptister afviser at organisere kirken hierarkisk, ligesom baptister også advarer mod alliancer mellem statsmagten og nationale kirker.

»I ved, hvordan konger hersker og bestemmer over deres folk, og hvordan de store bruger deres magt. Sådan skal det ikke være hos jer. Den, der vil være stor, skal være de andres tjener, og den, der vil være leder, skal være slave for de andre. På samme måde er jeg, Menneskesønnen, ikke kommet for at andre skal tjene mig, men for selv at være tjener. Med mit liv skal jeg købe mange mennesker fri.«

Enhed i mangfoldighed

- Baptister med en fælles mission

En af hjørnesteenene for baptister er friheden til at tro og frit forsamle sig i trosfællesskaber. Baptistkirken består derfor af flere end 50 forskellige menigheder med hvert sit særpræg.

Besøger du forskellige baptistmenigheder, vil du måske spørge dig selv, om det er det samme kirkesamfund, du er landet i!

Mangfoldigheden i baptistkirken skyldes, at alle menigheder er frie i menighedssyn, spiritualitet og liturgisk praksis. Sammenhængskraften i baptistkirken ligger ikke i en fælles gudstjenesteform, liturgi eller en ledelse, men i en fælles identitet som baptister, det fælles arbejde og den fælles mission.

Hver menighed tager selv standpunkt hvad angår regler for optagelse i menigheden. På samme måde er det hver enkelt menighed, der selv beslutter, hvem man vil ansætte som præst.

Bunden i vejret

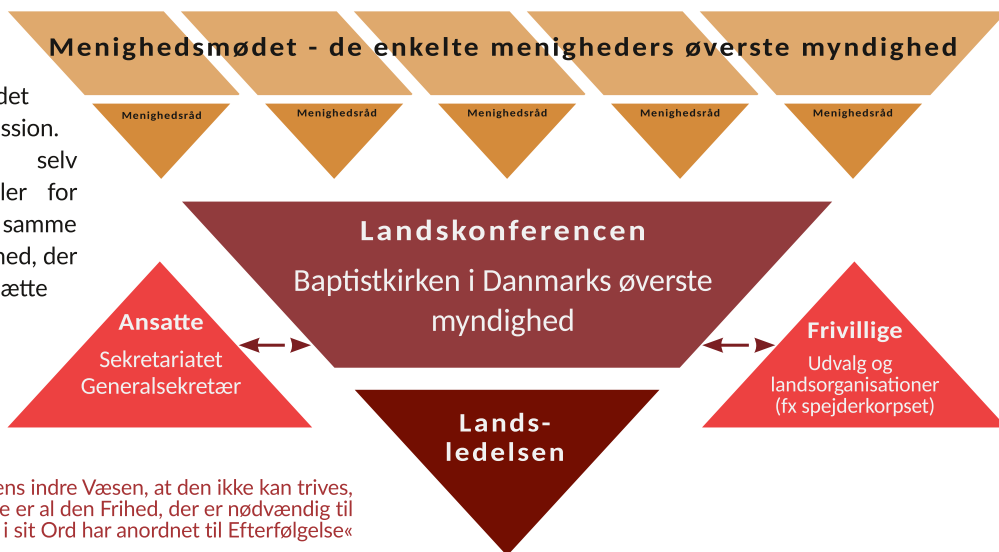
Over for Gud er alle lige; derfor er vi også lige over for hinanden. Heraf følger baptisters ufravigelige principper om demokrati og frihed – og at kirken i vid udstrækning er en lægmandsbevægelse. I praksis er det samtalen om fælles opgaver, der holder det mangfoldige fællesskab sammen.

Samtalen foregår i den lokale menighed på mange niveauer: I menighedsråd og udvalg og i uformelle fora, men først og fremmest på menighedsrådet, der er den lokale menigheds øverste myndighed. Her kan alle medlemmer være med på lige fod, og her tages alle vigtige beslutninger.

I det landsdækkende fællesskab

Baptistkirken i Danmark løses større opgaver sammen. Her foregår samtalen på de årlige landskonferencer, der fungerer på samme måde som det lokale menighedsmøde. Her har alle baptister taleret, mens menighedernes delegerede har stemmeret. Imellem landsmøderne ledes baptistkirken af den valgte ledelse, bistået af en ansat stab og en række udvalg med hver deres ansvarsområde – fx international mission, integration og uddannelse.

Kirken på landsplan har ingen myndighed over de lokale menigheder, hverken over liv eller lære, organisation eller økonomi. Baptistkirken i Danmark er et frivilligt og dog forpligtende inspirations- og arbejdsfællesskab.

»Det følger saaledes af Baptismens indre Væsen, at den ikke kan trives, ja end ikke vedligeholdes, hvor der ikke er al den Frihed, der er nødvendig til Efterlevelse af alt det, Gud i sit Ord har anordnet til Efterfølgelse«

- P.C. MØNSTER (1797-1870)

MARTIN LUTHER KING JR. (1929-1968)

Amerikansk baptistpræst, som var frontfigur i den amerikanske borgerrettighedsbevægelse. Med sin kristne baggrund og filosofien om civil ulydighed stod King i spidsen for en række demonstrationer og aktioner, der satte fokus på raceadskillelse, økonomisk og social ulighed, og sorte amerikaneres manglende borgerrettigheder i forhold til hvide. King fik Nobels fredspris 1964.

»Mørket kan ikke uddrive mørket, det kan kun lyset. Had kan ikke uddrive had, det kan kun kærlighed.«

Baptistkirken er et af de mindre kirkesamfund i Danmark, men på verdensplan er det et af de største kirkesamfund. Derfor vil mange af de kendte baptister være fra andre lande, især USA.

»Mit eneste mål i livet er at hjælpe mennesker med at få et personligt forhold til Gud - og det tror jeg kommer ved at kende Jesus Kristus.«

BILLY GRAHAM (1918-2018)

Amerikansk baptistpræst. Han holdt store møder indendørs og udendørs med tusinder af deltagere for at forkynde evangeliet om Jesus som eneste vej til Gud. Mange af møderne blev transmitteret i radio og fjernsyn. Billy Graham rejste det meste af sit liv verden rundt med store kampagner. Han besøgte Danmark i 1954, 1955 og 1965.

Tænk globalt handl lokalt!

Baptister internationalt

Baptister er en del af den verdensomspændende, kristne kirke, som bekender troen på Gud som Fader, Søn og Helligånd. Kirken er ikke bundet af nationale grænser, men udgør et grænseoverskridende fællesskab af alle kristne.

Baptister lægger vægt på, at Guds rige kommer til udtryk i konkrete relationer mellem mennesker og i de lokale menigheder, som har fuld selvbestemmelse. Men samtidig er baptister organiseret internationalt. Baptistkirken i Danmark er medlem af Det Europæiske Baptistforbund (European Baptist Federation) og derigennem Baptisternes Verdensalliance (Baptist World Alliance). Baptister er også engageret i tværkirkeligt, økumenisk arbejde. Danske baptister har været medlemskirke i Kirkernes Verdensråd siden dets stiftelse i 1948.

Arbejdet uden for landets grænser har gennem baptistkirkens levetid været centralt. Særligt mission og udviklingsarbejde i Myanmar, Burundi og Rwanda. Det er dog ikke kun i Afrika, men mange steder rundt på kloden, at menighederne er engageret i missionsarbejde.

Enkelte baptistmenigheder, eller menigheder i samarbejde, er engageret i projekter fx i Østeuropa og Sydamerika. Men verden kommer også til os. Integration af nydanske i fællesskabet er i disse år en vigtig opgave, som menighederne hjælper hinanden med.

Når kulturer mødes - og livet blomstrer

I gennem de senere år er antallet af migrantmenigheder vokset – også i Baptistkirken i Danmark.

Baptistkirken i Danmark er over årtier blevet meget farverig. I 1970'erne og 1980'erne sluttede flygtninge fra Vietnam og Sri Lanka sig til. I 1990'erne opstod afrikanske kirker og internationale menigheder. Efter år 2000 ankom mange baptister som kvoteflygtninge fra Burma/Myanmar.

Over årtier har flere danske menigheder fået tilført nyt liv. Fx modtog den lille ældre menighed i Svendborg mere end 100 burmesere, der i dag er blevet de bærende kræfter i baptistkirken. I andre byer stiftede burmeserne nye menigheder. Det skete fx i Skjern, hvor den største

migrantmenighed har indviet en ny baptistkirke.

I 2020 svarede andelen af migranter til ca. 1/4 af Baptistkirkens medlemmer. Mangfoldigheden har bidraget til fornyelse af livet i menighederne. Forskellene i sprog, kultur, teologi og spiritualitet giver både udfordringer og velsignelser. Baptistkirkens integrationsudvalg hjælper med at bygge bro til migranterne. Lokalt tildeler menigheder en dansk kontaktfamilie til de nye familier, og der tages sproglige hensyn i gudstjenesterne.

I dag er Baptistkirken i Danmark et mangfoldigt fællesskab. Herved afspejler den et glimt af Guds ene kirke, der i sit væsen er et fællesskab af mennesker på tværs af nationale og kulturelle forskelligheder.

»I har hørt, at der er sagt: 'Du skal elske din næste og hade din fjende.' Men jeg siger jer: Elsk jeres fjender og bed for dem, der forfølger jer, for at I må være jeres himmelske faders børn; for han lader sin sol stå op over onde og gode og lader det regne over retfærdige og uretfærdige. Hvis I kun elsker dem, der elsker jer, hvad løn kan I så vente? Det gør tolderne også. Og hvis I kun hilser på jeres brødre, hvad særligt gør I så? Det gør hedningerne også. Så vær da fuldkomne, som jeres himmelske fader er fuldkommen!«

– JESUS I MATTHÆUSEVANGELIET 5,43-48

Kolofon

Hvad er baptister? er udgivet af Baptistkirken i Danmark under en Creative Commons Share Alike licens.

Skrevet af nuværende og tidligere medlemmer af Teologisk Forum i Baptistkirken i Danmark.

København: Baptistkirken i Danmark 2022. isbn 978-87-93955-03-5.

www.baptistkirken.dk. www.baptist.dk

